Inspirerende verhalen van ondernemers

De energietransitie is een behoorlijke uitdaging en soms vraagt u zich af waar u moet beginnen en hoe u dat aan moet pakken. Dan is het fijn om inspiratie te halen uit succesverhalen van andere ondernemers, of gewoon wat tips en tricks mee te krijgen en meldingen over bestaande regelingen en acties.

Wij gingen langs bij ondernemers die hun bedrijf duurzaam hebben aangepast. Dat is heel divers, want het ene bedrijf is het andere niet en voor ieder bedrijf kunnen de aanpassingen anders zijn. Toch zijn bedrijven ook weer niet zó verschillend dat u er geen inspiratie uit kunt halen.

Lees hier de inspirerende succesverhalen van ondernemers in Wormerland en Oostzaan die hun duurzame plannen hebben gerealiseerd.

DIT Bouwadvies Wormer * Erwin Hooijschuur

Erwin Hooijschuur over verduurzaming bedrijfspand Westerveer in Wormer

Wij gingen op bezoek bij duurzame ondernemer Erwin Hooijschuur die zijn hele pand op bedrijventerrein Westerveer in Wormer heeft verduurzaamd. Erwin is een enthousiaste ondernemer met een adviesbureau dat voornamelijk is gespecialiseerd in bouwfysica en energieprestaties. Hij maakt onder andere BENG berekeningen, bouwbesluit berekeningen en stelt energielabels op voor woningen en woningcorporaties.

Toegepaste duurzame maatregelen in het pand

Erwin heeft een lucht-waterwarmtepomp, gebruikt geen gas en heeft zonnepanelen op het dak. Zijn 22 zonnepanelen wekken ongeveer 8000 kilowattuur per jaar op. Dit staat gelijk aan een C02 besparing van 4184 kilogram ten opzichte van het gebruik van grijze stroom[1)]. Om u een idee te geven van hoeveel dit is: een boom neemt jaarlijks ongeveer 25 kg C02 op[2)]. Alle stroom die in het pand wordt gebruikt wordt opgewekt door de zonnepanelen.

[1)] Groene stroom wordt opgewekt van hernieuwbare bronnen zoals zon, water en wind. Grijze stroom wordt opgewekt uit fossiele brandstoffen zoals aardolie, kolen en gas.
[2)]ecotree.green/nl/hoeveel-co2-neemt-een-boom-op.

ISDE subsidie voor warmtepomp

Voor de warmtepomp heeft Erwin de ISDE subsidie gebruikt. “Een warmtepomp kost € 10.000 in aanschaf en installatiekosten zijn rond de € 3.500. Die € 2.500 ISDE subsidie is leuk, maar dat is niet waarom u besluit zo’n warmtepomp te installeren.”

Besluitproces toepassen duurzame maatregelen

Erwin wilde graag zijn bedrijfspand verduurzamen en een comfortabele leefomgeving creëren. Hij was van plan om te verbouwen en zijn CV-ketel was aan vervanging toe: er was dus sprake van een natuurlijk moment om na te denken over een duurzame warmtevoorziening. Hij is begonnen met een slimme indeling van de ruimte.

Om een comfortabele ruimte te creëren moet je goed kijken hoe je een gebouw gebruikt en is het belangrijk om werkplekken en ruimtes slim in te delen. Door bijvoorbeeld de werkruimtes achter een groot raam te realiseren worden deze door de zon verwarmd. ‘’We hebben ook een groot raam op het oosten, dus als de zon flink schijnt dat is het daar ook lekker warm, dan heb je meteen die warmte daarbinnen.”

Vervolgens dacht Erwin na over een duurzame warmtevoorziening. “Ik wilde graag een warmtepomp, maar ik wilde wel eerst weten of ik de ruimte hiermee voldoende warm zou krijgen. Daarom heb ik – op advies van een installateur – de temperatuur van de CV-ketel van 90 naar 60 graden gedraaid. Dit bleek nog steeds een comfortabele ruimtetemperatuur te generen en daarmee was de keuze voor een warmtepomp snel gemaakt.”

De keuze voor een gasloos pand acht Erwin niet meer dan logisch met de hoge gasprijzen. “De financiële kant is voor mij ook zeker een motivatie geweest om de duurzame maatregelen uit te voeren. Maar, bij mij is het echt de motivatie geweest van jongens, we moeten wat gaan doen.”

Profijt van de toegepaste maatregelen

Voorheen had Erwin een energierekening van 400 euro en nu betaalt hij bijna niks meer aan energiekosten. Vanuit financieel oogpunt is dat dus een mooie winst. Daarnaast vindt hij het ook ontzettend leuk om te zien wanneer hij meer energie terug levert dan hij gebruikt. Dat hij geen gasaansluiting meer heeft voelt ook

goed en hij vindt het fijn om lekker zelfstandig te zijn met de uitgevoerde maatregelen.

Keuze gasloos pand

Met de keuze voor zijn gasloze pand draagt Erwin bij aan een schone lucht en het is ook leuk om te doen. Het is erg makkelijk om naar andere grote bedrijven te wijzen in het kader van verduurzaming. ‘’U moet bij uzelf beginnen en we moeten allemaal wat doen.’’

‘’Als u dus een warmtepomp hebt en zelf geen gas meer gebruikt en u staat in de winter op het dak van een flat en u ziet al die schoorsteentjes roken dan hebt u echt zoiets van hoe hebben we met z’n allen kunnen bedenken dat dit lang goed gaat.’’

Tips voor andere ondernemers

Tot slot geeft Erwin een aantal tips voor ondernemers die ook willen verduurzamen.

1. Laat onderzoeken wat er nodig is door een professional in te huren: hij/zij kan meteen vertellen waar binnen het pand de kansen voor verduurzaming liggen.
2. Energie besparen is natuurlijk ook voor de hand liggend maar dat hangt af het bedrijfsproces, vervoersmiddel of de kantoorruimte. ‘’Ondernemers moeten zich afvragen, waar verbruik ik nou het meeste mee en waar valt de meeste besparing mee te behalen?’’
   En u moet ook zeker de simpele dingen (als het aanpassen van verlichting) niet vergeten!

Drukkerij Van Wijk Oostzaan * Ruben van Wijk

Ruben van Wijk over verduurzaming bedrijfspand Skoon in Oostzaan

Deze keer gaan we op bezoek bij duurzame ondernemer Ruben van Wijk die diverse duurzaamheidsmaatregelen heeft toegepast en daar ruim 10 jaar geleden

mee is gestart. Ruben heeft een drukkerij en is met name gespecialiseerd in horecadrukwerk en drukwerk van hotelitems, van luggage labels, check-in formulieren, key cards, do not disturb door signs, roomservice cards, laundry forms, flip over frontsheets tot vlaggen en alles wat zich daartussen aan drukwerk bevindt. Drukkerij Vanwijk bestaat als sinds 1900 toen zijn overgrootvader begon in het centrum van Oostzaan.

Toegepaste duurzame maatregelen in het pand

Ruben is sinds de verhuizing in 2009 van het centrum van Oostzaan naar het nieuwe pand op Skoon bezig met het verduurzamen van het pand. Hij heeft sinds de verhuizing een warmtepomp, de hoogste isolatiewaardes van de ramen en het dak, vloerverwarming, led verlichting en twee elektrische bedrijfswagens. En bij de aanschaf van de eerstvolgende bedrijfsbus kiest hij ook voor elektrisch. Sinds 2020 liggen er 220 zonnepanelen op het dak. Zijn zonnepanelen wekken 100.000 kilowatt (1 megawatt) per jaar op. Zo wordt er jaarlijks 52.300 kg CO2 bespaard! [1)]. Ruben verbruikt alle opgewekte stroom zelf.

De zonnepanelen in een oost-west opstelling geplaatst met een paar graden afwijking zodat ze het meeste rendement opleveren op de tijd dat het stroomverbruik begint en het hoogst is. ’Zo hoef ik het niet terug te leveren maar gebruik ik het allemaal zelf’ en ‘Je bent het meest efficiënt bezig als je op basis van jouw stroombehoefte je aantal zonnepanelen afstelt’. In het geval van Ruben is dat dus vroeg in de ochtend als de mensen in de drukkerij starten. Een mooie

bijkomstigheid is dat het dak van de drukkerij wit is gemaakt en de zonnepanelen van glas zijn. Dit zorgt ervoor dat de panelen aan de achterkant door de reflectie ook nog stroom binnenkrijgen.

Verder heeft Ruben in zijn pand ook een aantal ‘quick wins’ wat betreft het besparen van energie, zoals licht en beeldschermen die automatisch uitgaan en printers die op standby gaan.

[1)] Berekend met de CO2 calculator van klimaatplein.com, waarbij grijze stroom als vergelijking is genomen.

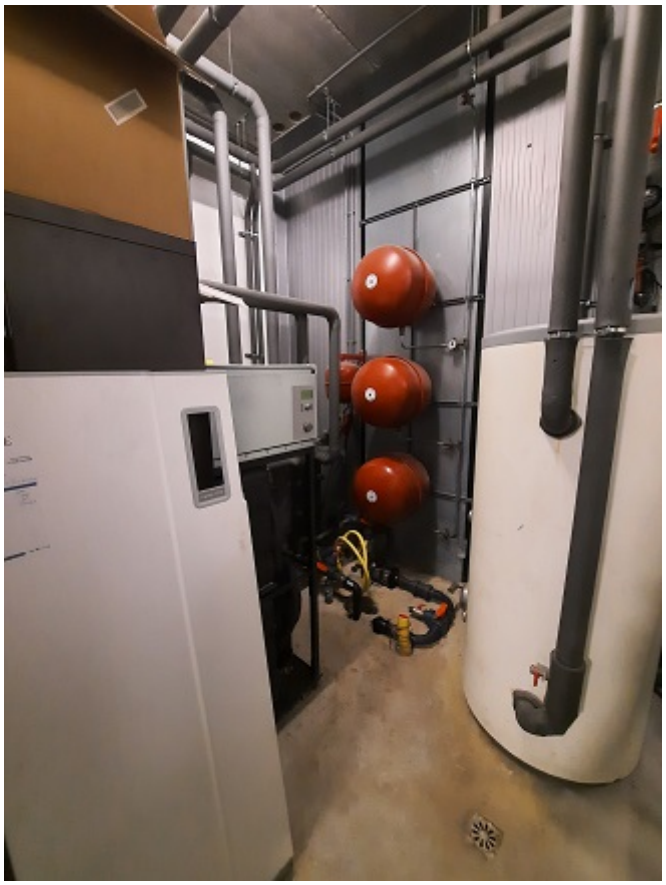
Rvo subsidie en groenlening

Voor de zonnepanelen is de SDE++[*)] subsidie van RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland gebruikt. Dat is een standaard subsidie per megawatt die je opwekt. Dit komt neer op 10-15 procent van het investeringsbedrag. Ruben geeft aan dat dat toch scheelt. Daarnaast heeft hij een groenlening aangevraagd bij de bank. Hierdoor gaat er nog eens een half procent van de hypotheek af. Banken moeten een x aantal procent van hun portefeuille vergroenen en daarom is het de moeite waard is om dit bij je bank na te vragen.

[*)] Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++)

Besluitproces duurzame maatregelen toepassen

’Het belangrijkste is dat we de wereld ietsje beter achterlaten dan we hem hebben gevonden’ en ’Zodra u produceert vervuilt u al, of dat nou afval, stroom of water is. Daar doet u niet zo veel aan, maar probeer het dan wel zo goed mogelijk te compenseren met andere duurzame energiebronnen’.

Toen Ruben 12 jaar geleden de warmtepomp liet installeren was de gasprijs enorm laag in vergelijking met nu en hij vindt het wel grappig om dat verschil nu te zien. Hij vertelt dat de warmtepomp een hele winter kapot is geweest en dat hij toen 7500 euro kwijt was aan gas, dat zou nu drie keer zoveel zijn.

Verduurzamen is niet perse een economische beslissing is geweest. ’Ik vond meer dat als ik dan toch nieuw ga bouwen en het al een grote puinhoop is, dan kunnen we net zo goed meteen m’n pand toekomstgericht maken’.

Dat je daarnaast slimme keuzes moet maken vindt Ruben niet meer dan logisch. Zeker met de huidige gasprijzen. Als back-up heeft Ruben wel nog een gasketel die kan bijspringen bij hele koude dagen. Dit gebeurt echter zelden.

Profijt van de toegepaste maatregelen

Ruben heeft een iso1401 milieucertificaat. Sommige bedrijven waar hij zaken mee doet vinden het ook echt belangrijk dat ze inkopen bij een (nagenoeg) energie neutrale partij. ‘U haalt er natuurlijk altijd wel wat voordeel uit omdat u het kan verwerken in uw marketingverhaal naar klanten’.

Tips voor andere ondernemers

Tot slot geeft Ruben een aantal tips voor ondernemers die ook willen verduurzamen.

- Kijk eerst naar de quick wins. Waar zitten uw energieslurpers of welke kleine energiemaatregelen kan je nemen om energie te besparen. ‘Wij hadden lampen die 1000 watt per uur verbruikten, met ledlampen verbruiken we nu maar 50 watt per uur.’
- Daarnaast is een elektrische auto ook een quick win. ’Als u thuis of op de zaak kan laden dan zou ik er niet over twijfelen om voor een elektrische auto te kiezen. U mag niet meer naar een benzine auto kijken vind ik. Daarmee haalt u ook meteen uw footprint naar beneden’.
- Lees u ook goed in wat voor subsidies er beschikbaar zijn en schakel een goede adviseur in voordat je naar een installateur gaat. Op basis van dat advies kunt u dan diverse offertes opvragen bij verschillende partijen. ‘Schakel iemand in die echt naar uw specifieke situatie kijkt wat mogelijk is.’
- Vraag aan mensen in de buurt die bijvoorbeeld al zonnepanelen hebben, bij welke partij zij dit hebben laten uitvoeren of waar ze advies hebben ingewonnen en hoe hun ervaring daarmee was.
- ‘Tot slot kan een warmtemeting heel relevant zijn om inzicht te krijgen waar uw pand warmte verliest!’[1)]

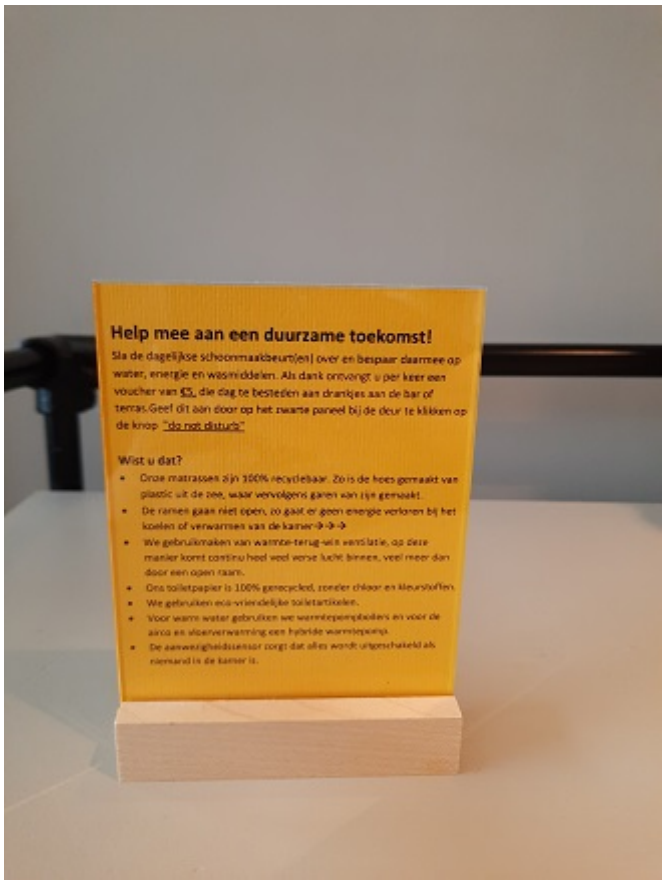
[1)] U kunt hiervoor bijvoorbeeld terecht bij de Zaanse Warmtescanners

Valerius Boutique Hotel Wormer * Michiel Leeser

Michiel Leeser over verduurzaming hotel in Wormer

Bij alweer het derde bezoek in de reeks gaan we op bezoek bij Michiel Leeser van ‘Valerius Boutique Hotel’, een duurzaam hotel in het centrum van Wormer. Het hotel heeft acht kamers met plek voor 29 gasten. De gasten kunnen naast een overnachting ook gebruik maken van de binnen- en buitenruimtes om te ontbijten, lunchen, dineren en borrelen. Daarnaast verhuurt het hotel o.a. fietsen en SUP boards.

Toegepaste duurzame maatregelen in het hotel

Het hotel heeft vloerverwarming die is aangesloten op de hybride warmtepomp. Deze wordt gebruikt om de kamers op een basistemperatuur te verwarmen. ‘De vloerverwarming geeft ook een stukje extra comfort, namelijk warme voeten voor de gasten’. Wanneer gasten het nog warmer willen, kunnen zij het klimaat in hun

kamer zelf aanpassen. Daarnaast zijn er drie warmtepompboilers die extra warmte kunnen leveren.

Het is een bewuste keuze dat de ramen niet open kunnen. Hierdoor kan er geen warmte of kou ontsnappen als u de verwarming of airco aanzet. Er is wel goede ventilatie in de kamers dus er komt continue verse lucht binnen. Dit loopt via een warmte-terugwin unit. ‘Er staat een kaartje op de kamers waarop we dit duidelijk uitleggen en ook waarom we het doen’.

Qua voeding en dranken probeert Michiel zoveel mogelijk lokaal, fair trade en biologisch in te kopen. Verder scheidt hij het afval, zijn de glazen van gerecycled glas en de shampoo’s worden geleverd in grootverpakkingen van gerecycled plastic. Daarnaast schakelt alle led verlichting na een kwartier automatisch uit en gaat de airco op stand-by. Aankomend voorjaar wil Michiel zonnepanelen laten installeren.

Milieu investeringsaftrek en cashback

Michiel heeft een fiscale regeling, de milieu investeringsaftrek (MIA), gebruikt voor de warmte terugwin unit. De ISDE regeling (Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing) heeft hij gebruikt voor de duurzame warmtepomp.

Besluitproces toepassen duurzame maatregelen

Toen hij het pand ging ombouwen tot hotel besloot Michiel om direct te verduurzamen. ‘Als je iets nieuws neerzet zou het wel heel erg zonde zijn als je dat niet met moderne technieken en duurzame materialen en apparaten inricht’. Zo is de kruipruimte helemaal volgespoten met schuimbeton (isolerend beton) waardoor de isolatiewaarde vergelijkbaar is met nieuwbouw. ‘Als ik het doe, dan doe ik het meteen goed anders zou ik er waarschijnlijk achteraf spijt van hebben.

Naast dat Michiel het zelf belangrijk vindt om te verduurzamen is het marketingtechnisch ook slim omdat u het aan uw hotelgasten kan verkopen en dat kan een meerwaarde hebben.

Profijt van de toegepaste maatregelen

Het hotel is nog niet zo lang open en daarom heeft Michiel weinig referentiekaders van hoe het verbruik en de kosten eerst waren. Daarnaast is dat verbruik natuurlijk ook afhankelijk van de bezetting van de kamers maar hij gaat er wel vanuit dat de toegepaste maatregelen bijdragen. ‘Qua prijs kan ik alleen zeggen dat die misschien nog veel hoger was geweest als ik alleen een gasaansluiting had gehad’. Het geeft Michiel een goed gevoel en hij hoopt dat de

gasten er ook een goed gevoel bij krijgen dat het hotel duurzaam is.

Gasten kunnen ook kiezen voor een dagelijkse schoonmaak van de kamer of een voucher van vijf euro die te besteden is in de horeca van het hotel. Op deze manier kiezen gasten bewuster voor een schoonmaak of niet.

Tips voor andere ondernemers

- Kijk naar uw bedrijfsproces en begin met de quick wins. Waar kunt u makkelijk aanpassingen doen en voer dat stap voor stap door.
- Als iu zonnepanelen kwijt kan, dan zou ik dat zeker doen.
- En kijk ook naar het economische aspect. Heel veel duurzame maatregelen kunnen ook financieel voordeel opleveren. ‘Door inzichtelijk te maken hoeveel het oplevert als u iets doet, maakt u het tastbaar’.

Primus Wafer Paper Oostzaan * Wouter Smits

Wouter Smits over Primus Wafer Paper op de Ambacht in Oostzaan

Primus Wafer Paper bestaat sinds 1916 en is ontstaan aan de oevers van de Zaan in Zaandam. Ze maken al ruim 106 jaar ouwelachtige producten, oftewel eetpapier. Naast directeur bij Primus, is Wouter Smits ook voorzitter van de Vereniging Bedrijvenpark Ambacht.

Het product: natuurlijk en biologisch afbreekbaar

Zoals het eetpapier nu gemaakt wordt door Primus, ziet Wouter zichzelf als voorloper op het gebied van duurzaamheid. Dit vanwege een aantal aspecten:

Het eetpapier wordt gemaakt van natuurlijke ingrediënten, zoals aardappelzetmeel, plantaardige olie en water. Het product wordt gebruikt voor cakedecoratie, verpakkingen, broodzegels, maar ook in voedingsmiddelen zoals kokosmakronen en fruitreepjes. De grondstoffen komen veelal uit Nederland en olie komt uit Frankrijk of Spanje. Ongeveer 10 procent van de nu gebruikte natuurlijke grondstoffen is biologisch.

Ook worden er biologisch afbreekbare bakjes, verpakkingen voor koeken, muffinvormpjes en patatzakken gemaakt. ‘Ons product wordt door een Hollandse regenbui afgebroken. Stel je voor: je bent op een festival en er liggen allemaal patatzakken. Zodra het regent zijn de patatzakken opgelost. Vervolgens is de boer ook blij, want zetmeel verrijkt de grond, er groeit weer gras en er is geen afval. Dat noem ik echt biologisch afbreekbaar’.

Tot twee jaar geleden zat er ook veel ammoniak in het eetpapier. Voorheen was het immers onmogelijk om eetpapier te maken zonder ammoniak als hulpstof. Toen Wouter aangesteld werd als directeur, was zijn eerste opdracht om die ammoniak uit het productieproces te halen. Nu dat gelukt is, is het product volledig natuurlijk en daarmee vrij van chemicaliën.

Wat er wel overblijft, zijn snijresten van het product. Deze werden voorheen verbrand als bio-energie om gas mee op te wekken. Nu wordt het verwerkt in dierenvoeding en zijn de resten circulair.

Inhaalrace voor energiebesparing

Qua energiebesparing is Primus bezig met een broodnodige inhaalrace. ‘Ik denk dat we ons nooit zo bewust zijn geweest van het feit dat duurzaamheid zo belangrijk is voor ons.’ Er wordt door Primus op jaarbasis ongeveer één miljoen kuub gas gebruikt. Dit staat gelijk aan 500 huishoudens. Om die reden vindt Wouter dat er een grote verantwoordelijkheid is voor de industrie om energie te besparen, omdat daar grote winst te behalen is.

Tot eind vorig jaar draaide de fabriek vijf dagen en stond daarna twee dagen stil. Gevolg was dat de fabriek op maandagochtend zo koud was dat de ketels overuren moesten draaien en extra veel gas verbruikten. Tegenwoordig draait de fabriek 24/7 en heeft Primus daardoor geen start-stop verliezen meer.

Om verder energie te besparen in het pand, is er vooral ingezet op de reductie van het elektriciteits- en gasverbruik. Zo is alle verlichting aangepast naar led en is er geïsoleerd, zodat de warmte in de koude maanden binnen blijft.

Ook de luchtvochtigheid is aangepakt. Doordat het binnen te droog was, droogde het eetpapier sneller uit en dat leidde tot ongewenste energie-intensieve proces-stappen. Met de bevochtigingsinstallaties die vorig jaar zijn gemonteerd, is dat probleem opgelost en is er daardoor ook veel minder afvalproduct.

Het productieproces telkens opnieuw bekijken

Wouter probeert op een andere manier te kijken naar het productieproces. ‘Gewoon teruggaan naar de tekentafel om te kijken wat we kunnen oplossen, wat we kunnen voorkomen en op welke manier we dat milieuvriendelijker kunnen doen’.

Primus zet ook in op educatie van het personeel. Zo heeft het bedrijf een eigen opleidingsprogramma waar medewerkers leren over het product en het proces. Daarnaast kunnen werknemers meedenken in oplossingen. ‘Probleemoplossend denken is ook duurzaamheid, en daarnaast: het werkt ook niet als alleen ik erachter sta. Het werkt pas als het hele bedrijf die verandering wil maken en als iedereen meedoet.’

Duurzame energie opwek en verwarming voor het productieproces

Over duurzame opwek van energie is ook nagedacht. Het pand is geschikt voor 1.150 zonnepanelen, maar daarvoor zou het gehele dak verstevigd moeten worden. Ook zou de opwek van die panelen maar voorzien in 1 à 2 procent van de energie die nodig is. Een windmolen daarentegen zou voorzien in circa 30 procent. Daarom wil Wouter het liefst een windmolen.

Aan de hand van een studie is er gekeken welke manier van duurzame verwarming van het pand het meest geschikt zou zijn voor Primus. Een elektrische boiler zou een goede oplossing kunnen zijn, maar door onvoldoende capaciteit op het net is dat nu niet mogelijk. ‘Je hoort vaak dat de target om van het gas af te gaan in 2030 is, maar wij willen in 2025 eigenlijk alles al wel geregeld hebben. Het is nu alleen gewoon praktisch en financieel nog niet haalbaar’.

Toegepaste subsidies voor de verduurzaming

Als er in de toekomst gevraagd wordt naar de CO2-footprint van het bedrijf, wil Wouter kunnen zeggen dat die goed is en daar moet het productieproces ook bij passen. Daarom maakt hij gebruik van subsidies zoals de wbso-subsidie (wet bevordering, speur en ontwikkelingswerk). Die fiscale regeling is nodig geweest om de stappen te kunnen maken zoals ammoniak uit het proces halen en het veranderen van de toepassingen voor de snijrestanten.

Het droogwalsen van het product is een processtap waar veel gas voor nodig is. Om dat te verduurzamen is een flinke investering nodig waarvoor de ‘veki-

subsidie’ (versnelde klimaat investering) is aangevraagd.

Redenen om te verduurzamen en uitdagingen

Volgens Wouter zijn er meerdere redenen om te verduurzamen: allereerst kan het comfort en financieel voordeel opleveren. Het personeel in de fabriek werkt niet meer in een ammoniakgeur.

Door het pand te isoleren is het in de zomer een stuk koeler, en in de winter wordt er veel gas (en dus kosten) bespaard. Hiernaast, en dat is zijn belangrijkste beweegreden om te verduurzamen: het bijdragen aan de wereld om ons heen. ‘Ik kan helpen om Primus van het gas af te krijgen. Hoe gaaf zou dat zijn om dat te doen?!’

Met de steeds hogere kosten voor materialen en personeel is het wel een grotere uitdaging om te verduurzamen. ‘Maar zolang u de drive hebt om alles anders te gaan doen en om het continu anders te willen doen, komt u er doorheen’. Wouter wil altijd vooruit kijken en de juiste keuzes maken.

Regionaal duurzame energie op te wekken/ te slaan

Wouter ziet eventueel wel een kans om gezamenlijk met andere ondernemers in de regio windenergie op te wekken. Waar de windmolen kan staan, moet nog worden bekeken. Hier moeten goede gesprekken over gevoerd worden en het elektriciteitsnet moet worden aangepast. Dan kunnen ondernemers gezamenlijk, groter en slimmer energie opwekken. Van het gas af gaan, wordt zo makkelijker.

Tips voor andere ondernemers

Wouter geeft een aantal tips mee voor andere ondernemers die willen verduurzamen.

- Elke euro die u investeert in duurzaamheid moet daar daadwerkelijk aan uitgegeven worden. Kijk naar uw CO2 footprint en kijk hoe die footprint slinkt bij elke euro die u investeert.
- Kijk eerst binnen uw organisatie voor het oplossen van vraagstukken voordat u naar buiten kijkt. Organiseer een ‘ronde tafel gesprek’ met collega’s en vraag hoe er verduurzaamd kan worden en wat dat betekent voor iedereen. ‘Voor de één betekent het financieel gewin, voor de ander efficiënter

omgaan met zijn of haar tijd’.
- Praat met andere ondernemers met een soortgelijk proces, machine of bedrijf. Stel vragen over hoe de cv-ketel daar werkt, hoe het vervoer is georganiseerd of hoe zij automatisering of digitalisering hebben aangepakt.
- Goed ondernemerschap op een duurzame manier is voor mij goed zorgen voor de wereld. U moet ook wel winst maken om goed te kunnen ondernemen en om te blijven zorgen voor de wereld om je heen. Zorg dat u geld overhoudt om te kunnen besteden aan ontwikkeling en zet iemand in die altijd bezig is met ontwikkelen en vooruit denken.

BadBoy Bikershop Wormer * Pablo Calle

Pablo Calle over verduurzaming bedrijfspand Westerveer in Wormer

Ditmaal gaan we op bezoek bij duurzame ondernemer Pablo Calle die al sinds 1996 gevestigd is in een pand op het Westerveer. Pablo heeft een eenmanszaak voor motorkleding en accessoires. Klanten kunnen op afspraak zijn warehouse bezoeken en daarnaast vindt de verkoop vooral online plaats en sporadisch op markten en beurzen. Pablo is voorzitter van de lokale eigenarenvereniging van bedrijventerrein Westerveer en sinds deze zomer energiecoach voor de gemeente.

Energiebesparing eerst

In zijn aanpak stond energiebesparing voorop, ‘want alle energie die je niet nodig hebt is winst’. Hij verving alle verlichting door led lampen en kijkt nu waar hij onnodig energieverbruik verder kan beperken. In een pand met een vloeroppervlak van 600 m2 en veel verlichting is daar grote winst te behalen. Om te voorkomen dat het licht onnodig brandt zet hij nu veel bewuster het licht aan. Zo stonden merklogo’s in de winkelruimte de hele dag aan. ‘Ik realiseerde me dat dat eigenlijk niet nodig was en door deze uit te zetten bespaar ik veel elektriciteit’.

Hij zocht naar kieren waar warmte kan ontsnappen door met een zaklantaarn alle kozijnen langs te gaan. Waar het licht doorheen scheen werd de kier gedicht met nieuw rubber of een tochtstrip.

Met slim ventileren voorkom je kou en tocht, maar het is ook belangrijk voor je gezondheid (lees hier en hier voor tips). Pablo lost dit als volgt op: ‘Ik benut de momenten dat ik er niet ben om het pand goed door te luchten’.

Andere toegepaste duurzame maatregelen in het pand

Het pand heeft een groot plat dak en grote raampartijen waar de zon makkelijk door naar binnen schijnt. Zo verwarmt de zon het kantoor op het oosten, waardoor radiatoren overbodig zijn. In het hele pand hangen er nog maar drie, alle aan de westkant waar de zon ondergaat. Deze zet hij even aan om het naar 19 graden te brengen en daarna gaan ze weer uit. Hiermee blijft het pand de hele dag goed op temperatuur.

Om het ook in de winter als de zon minder schijnt warm te hebben tijdens werk, zijn onder het bureau en aan het plafond op een plek waar hij lang staat, infraroodpanelen geplaatst die aanslaan op beweging. Deze panelen verwarmen niet de lucht in de ruimte, maar alleen de mensen, meubels en muren. Deze blijven langer warm dan de vluchtige lucht, waardoor een infrarood paneel veel minder energie kost.

Daarnaast wordt de verwarming en koeling geregeld met vijf kleine warmtepompunits van 2,5 tot 5 kilowatt. Hierdoor kan hij per deel in zijn pand kiezen voor verwarmen of koelen. Het voordeel van de warmtepompunits is dat ze draaien op elektriciteit en niet (zoals bij een CV ketel) op gas. ‘En als het in één ruimte heel erg warm is zetten we de tussendeuren open. In de winter sluiten we de warmte juist op waar we die nodig hebben.’

Tweedehands zonnepanelen

Sinds juni 2018 liggen er 32 zonnepanelen, elk 250 watt op het dak. Deze panelen heeft Pablo tweedehands aangeschaft en samen met vrienden in elkaar gezet. Op warm water na voorzien ze in de volledige energiebehoefte. Voor warm water gebruikt hij nu dus nog gas, maar in de toekomst zou dit met een paar extra panelen ook met zonne-energie kunnen worden opgewekt. De CV-installatie wordt vervangen zodra de investeringsruimte er is en er ook aantoonbaar economische voordelen zijn. De zonnepanelen hebben sinds juni 2018 in totaal 28.500 kWh opgewekt. Zo is er al 14.905 kg C02 bespaard*).

*) Berekend met de CO2 calculator van klimaatplein.com, waarbij grijze stroom als vergelijking is genomen

Besluitproces duurzame maatregelen toepassen

‘De term verduurzamen past niet bij mij. Bij verduurzamen denk ik dat u er langer mee doet. Mijn instelling is dat iets niet nieuw hoeft te zijn en ik laat dingen repareren.’

Pablo hergebruikt veel materialen, zoals hout voor zijn trap en ook zijn zonnepanelen zijn tweedehands. ‘Verduurzamen betekent voor mij ook gewoon zorgen dat ik niet afhankelijk word, dat ik zelfvoorzienend ben. Naar mijn idee moet en kan verduurzamen ook goed voor uzelf zijn, als mens’.

Profijt van de toegepaste maatregelen

‘Mijn leven hangt van toevalligheden aan elkaar.’ Pablo heeft op het juiste moment besloten om zonnepanelen te nemen. ’Ik had dat bedrag gewoon op m’n spaarrekening staan dus ik ga dat doen’. Twee jaar later kwam corona met daarmee een hoop minder inkomsten en toen was hij blij dat die zonnepanelen al volledig betaald waren.

‘Ik wil gewoon voor mezelf zorgen en het belangrijkste daarin is niet uitgeven wanneer u geen geld hebt. Wanneer u geld hebt, geef het nu uit, isoleer nu. Tegen collega’s zeg ik dat ik met 600 m2 vloeroppervlak een gas en licht rekening heb van bij elkaar nog geen € 50. En de investering is misschien alles bij elkaar nog geen € 10.000 geweest. Ik heb het in de laatste vijf jaar al terugverdiend’.

Tips voor andere ondernemers

Pablo geeft ook een aantal tips mee voor ondernemers;

- Kijk naar de vaste lasten binnen uw bedrijf en vraag u af waarom ze zo hoog zijn.
- Hou niet onnodig deuren of ramen open. Op die manier moet er extra hard gestookt worden en dat kost heel veel geld. ‘Kleine moeite om die deur gewoon open en weer dicht te doen’.
- En zonnepanelen zijn heel belangrijk. U gebruikt uw eigen stroom volledig overdag, voor de ondernemers die kantoortijden werken. ‘Sommige mensen zeggen, ik krijg maar zo weinig terug. Maar daar gaat het niet om, het gaat niet om wat u terugkrijgt, het gaat erom dat u het grootste gedeelte van wat u gebruikt zelf kan opwekken’.

Rol als energiecoach

Pablo omschrijft zichzelf als iemand die graag geeft en neemt en zo ziet hij ook zijn rol als energiecoach, omdat hij er zelf ook een hoop van opsteekt. Zo leert hij bijvoorbeeld ook kleine slimmigheden zoals het eco-wasprogramma op de wasmachine. Deze tips kan hij vervolgens meegeven tijdens de bezoeken die hij brengt aan inwoners.

Horecagroothandel VHC Jongens Oostzaan * Rick Ekels

Rick Ekels over horecagroothandel VHC Jongens op bedrijventerrein de Ambacht in Oostzaan

Voor dit inspiratieverhaal gaan we op bezoek bij Rick Ekels van horecagroothandel VHC Jongens in Oostzaan. De Vereenigde Hollandsche Compagnie, kortweg VHC, is een internationale groothandel voor horeca en grootverbruik. Sinds jaar en dag leveren zij aan horeca, bedrijfsrestaurants en instellingen. VHC is de krachtenbundeling van een groep van vier zelfstandige groothandels die op deze wijze lokale, regionale en nationale klanten beter van dienst kunnen zijn. VHC Jongens is daar één van. Het aanbod varieert van sauzen tot bier, vlees en kaas. Ook worden er jaarlijks 300.000 kerstpakketten verkocht. Rick Ekels is manager technische zaken bij VHC Jongens en zit in het bestuur van de bedrijvenvereniging op de Ambacht.

Duurzame maatregelen

Het pand op de Ambacht wordt verlicht met led verlichting. De koelsystemen zijn allemaal energiezuinig opgebouwd door middel van frequentieregelaars en elektronische kleppen, ook wel verdampers genoemd. Deze maatregelen vloeien voort uit de energiebesparingsplicht. Het bedrijf is verplicht om energiezuinige maatregelen toe te passen omdat het energieverbruik boven een bepaalde grens uitkomt en daarom moeten voldoen aan de energiebesparingsplicht.

Opbrengst zonnepanelen

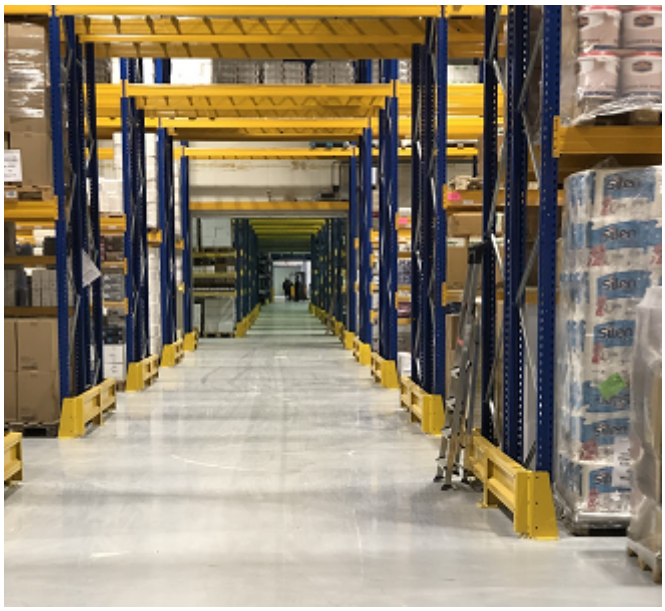
VHC heeft sinds dit jaar ook bijna 3.000 zonnepanelen op het pand liggen. Deze zonnepanelen wekken totaal 1,8 megawatt aan stroom op. Dit voorziet in ongeveer 40 procent van het totale energieverbruik. Op een ander pand op de Ambacht liggen nog eens 2.000 panelen. De opwek van deze panelen verkoopt VHC aan een energieleverancier.

Elektrisch rijden

VHC werkt ook aan de omslag naar elektrisch vervoer. ‘We hebben inmiddels 30 elektrische personenauto’s en die willen we natuurlijk zoveel mogelijk laten rijden op onze eigen zonne-energie’. Om dit voor elkaar te krijgen, is VHC bezig met het installeren van snelladers. Ook de vrachtwagens wil VHC volledig elektrisch laten rijden. Er zijn al drie nieuwe elektrische vrachtwagens besteld. Dit zijn kleinere exemplaren van 7,5 ton of lichter.

Een uitdaging voor het elektrisch rijden is het laadvermogen. De elektrische vrachtwagens hebben een grote accu en moeten voorzien zijn van een laadklep. Zowel de accu als de laadklep zijn erg zwaar, waardoor het laadvermogen minder wordt. VHC heeft een bedrijf gevonden dat elektrische vrachtwagens produceert met een laadvermogen dat wel afdoende is. Binnenkort worden die door VHC getest. ‘Uiteindelijk willen we een stuk of 15 van die elektrische vrachtwagens aanschaffen in het kader van duurzaamheid’.

Temperatuurregeling

Het bedrijf werkt op dit moment aan de ontwikkeling van een systeem voor het beheer van de temperatuurregeling van de koelsystemen- en cellen. De koelcel staat de hele dag aan, maar er zijn er ook momenten dat er geen gebruik van wordt gemaakt. Dan moet uitzetten een mogelijkheid zijn. Met een energiemanagementsysteem kunt u dat regelen. Dit wordt stap voor stap geïntegreerd. Op die manier kan Rick straks vanaf zijn telefoon de koelcellen inregelen en op bepaalde momenten aan of uit zetten. ‘Dit is wel een belangrijk project voor ons op dit moment, omdat we heel veel geld kwijt gaan zijn aan energie’.

Duurzaam proces

Naast het elektrisch wagenpark en de koelinstallaties wordt er ook op andere vlakken gewerkt aan verduurzaming:

- Zo werkt VHC aan de opslag van elektriciteit afkomstig van zonne-energie in accu’s. De accu’s worden gebruikt als buffer tijdens daluren en als peakshavers.
- Er is 30 procent extra opslagcapaciteit gerealiseerd. Door de extra ruimte kan er groter worden ingekocht en hoeven leveranciers minder vaak langs te komen. Dit resulteert in minder ritten met een vervuilende vrachtwagen.
- In plaats van 3 CV ketels op gas wil het bedrijf een warmtepomp laten installeren. Indien het mogelijk is om de gewenste tempratuur te bereiken zou dit dan om een volledig elektrische opstelling gaan.

Redenen om te verduurzamen

’Enerzijds wil je als ondernemer meedoen met MVO (maatschappelijk verantwoord ondernemen), ofwel duurzaam ondernemen, en anderzijds vragen klanten het ook van ons. Daarnaast wordt er ook financieel voordeel behaald en wordt er gebruikt gemaakt van beschikbare subsidies’. Voor de zonnepanelen is de SDE+ subsidie gebruikt en voor isolatie de EIA.

Naast financieel profijt ervaart Rick de uitgevoerde duurzaamheidsmaatregelen ook op een andere positieve manier. ‘Het is mooi om voor een bedrijf te werken dat zoveel geld investeert in duurzaamheid, daar heb ik wel een bepaalde trots over en ik vind het leuk om erover te vertellen’.

Verduurzaming belangrijk voor ondernemers

Het belangrijkste is om naar uw hele proces te kijken en dat begint bij het laaghangend fruit, dan kan je snel scoren op energiebesparing. ’Volgens mij worden ondernemers ook redelijk aangemoedigd om maatregelen te nemen op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing. Dat helpt ook wel mee’.

Welke tips hebt u voor andere ondernemers die duurzame maatregelen willen toepassen?

1. Zoek zo snel mogelijk oplossingen voor uw problemen en betrek zoveel mensen in uw netwerk om te helpen. Kijk wat u kan investeren en het is ook belangrijk om naar de terugverdientijd te kijken.

2. Rick raadt ook aan om te kijken naar energiemanagementsystemen (ems). Zeker nu, met de hoge energieprijzen, is dit belangrijk.
3. En probeer zo snel mogelijk van het gas af te gaan.

Sprinkler Energy Wormer * Richard de Vos

Richard de Vos over Sprinkler Energy in Wormer

Voor het eerste interview van 2023 gaan we op bezoek bij Sprinkler Energy van Richard de Vos en Ruben de Bruin. Het gesprek is met Richard de Vos, energieadviseur en co-founder van start-up Sprinkler Energy. Het kantoor is gevestigd aan de Veerdijk in Wormer. In de gedeelde kantoorruimte van Sprinkler Energy bevindt zich ook een aantal andere bedrijven waar Sprinkler Energy mee samenwerkt. Zo zitten er twee adviesbureaus op het gebied van brandveiligheid. De één is gespecialiseerd in bouwkundige brandveiligheid en de andere heeft sprinklerinstallaties als expertise. Daarnaast bevindt zich in het kantoor een digitaliseringsbedrijf dat ingezet wordt voor de online inspectietool van de installatie.

Het ontstaan van Sprinkler Energy

Richard (energie- en klimaattechnicus) en Ruben (specialist in sprinklertechniek), co-founders van Sprinkler Energy, hebben jarenlange ervaring in de sprinkler-wereld opgebouwd. Vanuit die achtergrond ontstond vier jaar geleden het idee voor een duurzaam inzetbare sprinklerinstallatie.

Een bezoek aan een klant met groot gasverbruik wakkerde bij Richard het vuurtje aan om het concept verder uit te werken. Deze klant had behoefte aan grote hoeveelheden warm water in korte tijd. Deze snelle opwarming kost veel energie. Dit werd opgelost door het water te verwarmen via lucht/water warmtepompen en dit op te slaan in tanks. Omdat dit warme water nu constant beschikbaar is heeft deze klant niet in één keer veel energie nodig om warm water te leveren, maar heeft hij het met minder energieverbruik constant beschikbaar.

Uitleg installatie

Het concept van Sprinkler Energy combineert twee bestaande technieken. De sprinklerinstallatie die normaliter wordt gebruikt voor brandveiligheid wordt via dit concept als primaire energiebron gebruikt voor de warmtepomp, ofwel als energiebuffer. Omdat de energie in deze tank eindig is dient de temperatuur van ongeveer 1 miljoen liter water in de tank tussen de 5 en 20 graden Celsius te liggen. Het laden van de sprinklertank met warm water gebeurt met een klein vermogen lucht/water warmtepomp en via heatpipes op het dak, collectoren, restenergie van zonnepanelen of rest warmte vanuit het pand of fabriek.

Met behulp van de primaire kant van het concept van Sprinkler Energy (verdamper) wordt aan de condensor kant van de warmtepomp water met een hogere temperatuur gemaakt. De warmtepomp is in staat om het water vanuit de sprinklertank tot maximaal 60 graden op te warmen. Vervolgens wordt dit geïnjecteerd in de retourzijde van de bestaande afgifte verdeler.
Door de installatie op deze manier te gebruiken kan gemiddeld tot 60 procent gas worden bespaard. De installatie kan hybride worden ingezet zodat op hele koude dagen de gasketel bij kan springen.

De sprinkler installatie wordt dus ook gebruikt als warmte-koude opslag. De installatie genereert energie met een gunstig rendement en een terugverdientijd van 3 tot 5 jaar. ‘In Nederland staan inmiddels meer dan 3.500 sprinklertanks geïnstalleerd. Het is duidelijk dat hiermee een grote reductie van CO2-uitstoot mogelijk is’.

Concept in container

Tijdens de uitwerking van het concept is gebleken dat de hele installatie in een container past. Dit houdt in dat de installatie in de fabriek, gevestigd in

Wormerveer, helemaal wordt voorbereid en getest en kant en klaar bij de afnemers op locatie wordt ingepast. ‘De kracht van het concept is dat we het extern bouwen en in zijn geheel op locatie neerzetten’. Daar worden de 4 leidingen (aanvoer en retour naar de Sprinklertank en CV afgifte) aangesloten en wordt de installatie inbedrijf gesteld. Daarna is de installatie direct gereed voor gebruik. De installatie wordt compleet in container geleverd met onder andere een lucht/water warmtepomp van 450 kilowatt. De installatie blijft in onderhoud bij en gemonitord door Sprinkler Energy.

Besparing CO2

Met de installatie van Sprinkler Energy kan 60 procent gas en dus CO2 worden bespaard. Voor een goede businesscase wordt het voor bedrijven met een gasverbruik van 80.000-400.000 m3 interessant. Dit zijn vaak grote distributiehallen van 20.000 tot 40.000 m2. Bij nog grotere verbruikers wordt gewerkt met cascade opstelling. Dit houdt in dat er twee of meer installaties parallel worden geschakeld om het gewenste vermogen op te wekken.

Peak shaving

Het installeren van zo’n grote installatie voorziet ook in een uitdaging, namelijk de capaciteit op het elektriciteitsnet. Met twee warmtepompen is er 150 ampère extra nodig. Richard denkt echter dat door middel van peak shaving al een oplossing gevonden is. Peak shaving houdt in dat er gemanaged wordt op welke momenten er maximaal elektrische energie wordt verbruikt. Aangezien er gewerkt wordt met een grote energiebuffer kan de installatie, op de momenten dat dat nodig is, op een laag vermogen draaien of zelfs even worden uit gezet. De CV-installatie draait dan voor een korte periode op gas. Op deze manier wordt het elektriciteitsnet niet overbelast.

Subsidie voor het concept van Sprinkler Energy

Klanten kunnen bij afname van het Sprinkler Energy concept, gebruik maken van de MIA of EIA. Tijdens het haalbaarheidsonderzoek dat in de beginfase plaatsvindt attendeert Sprinkler Energy de afnemers dat zij hiervan gebruik kunnen maken. Dit maakt het ook interessant voor de terugverdientijd. Voor onderzoek en ontwikkeling kunnen bedrijven en start ups gebruik maken van de fiscale regeling vanuit de WSBO. Hiermee worden bedrijven gestimuleerd om out of the box te denken en nieuwe duurzame toepassingen te verzinnen.

Eigen motivatie duurzaam en innovatief idee

Richard heeft altijd al interesse in duurzaamheid gehad en werkt al vele jaren in deze sector. Tijdens een reis naar Afrika in 1990 is zijn passie voor duurzaamheid en het behouden van de aarde nog meer aangewakkerd. ‘Daar in Afrika zie je nog de puurheid en reinheid van zo’n continent. En dat heeft me wel aan het denken gezet. Hoe gaan we dit in stand houden en hoe kan ik bijdragen. Het enige wat ik kan doen is al mijn kennis en kunde ter beschikking stellen om te zorgen dat deze aardbol voor onze kinderen nog gered gaat worden. Dat is ook echt mijn endgame. Ik wil maximaal CO2 besparen en echt impact maken om Nederland te verduurzamen’.

Hij hoopt ook dat mensen meer risico’s durven te nemen en minder op safe spelen. Naar zijn idee zou dat de energietransitie enorm kunnen versnellen.

Voorloper op het gebied van duurzaamheid

Richard stelt dat u een voorloper op het gebied van duurzaamheid bent als u conceptueel bezig bent met iets wat er nog niet is. Dan bent u vooruitstrevend en valt u onder de categorie start up.

Er is wel geduld voor nodig want het ontwikkelen van zo’n groot concept als dat van Sprinkler Energy duurde in totaal 4 jaar.

Kansen voor samenwerking regionale energie opwek

Richard zat zelf in een projectteam voor de ontwikkeling van een warmtenet rondom Zaandam. Hij ziet daardoor kansen voor wat betreft samenwerking om energie op te wekken. De manier waarop dit gemanaged wordt is wel een uitdaging. Alle ondernemers of partijen die hierbij aansluiten moeten wel gemotiveerd zijn en er echt tijd in steken. ‘Door die samenwerking hoop je dat je elkaar kan versterken en elkaar niet ziet als concurrenten’.

Tips voor andere ondernemers

Richard geeft tot slot aan aantal tips mee voor ondernemers:

- Stel een lagere temperatuur in van het water in de cv-ketel. Dit leidt tot grote besparingen en zo hebt u beter zicht op wat er daarna qua

verduurzaming nog moet gebeuren in het bedrijfsproces.

- Maak een goed plan. Doe eerst een goede inspectie door te kijken naar de huidige staat van het pand. Zo hebt u inzicht in de potenties en kunt u bedenken hoe u daar wil komen. En let goed op subsidies waar u gebruik van kan maken.
- De ervaring van Richard is dat u beter alles in een keer kan doen. Dit vergt wel een hoge investering maar u hebt wel per direct profijt van uw investering. Hiermee wordt de terugverdientijd ook direct korter.
- Lukt het niet om in een keer een groot bedrag te spenderen aan verduurzaming, kijk dan naar de Trias Energetica.
- Eerst isoleren en kijken of uw afgifte van warm water naar een lagere temperatuur kan.
- Tot slot, ga niet zelf het wiel uitvinden. De meeste ondernemers zijn een beetje eigenwijs, maar huur een goede adviseur in.

Flens BV Oostzaan * Marc Flens

Marc Flens over Flens BV op de Ambacht in Oostzaan

Deze keer gaan we in gesprek met duurzame ondernemer Marc Flens van Flens BV. Marc heeft de leiding over het familiebedrijf dat dit jaar (2023) 85 jaar bestaat. Hij is verantwoordelijk voor de verkoop en de financiën. Het bedrijf maakt halffabricaten en eindproducten voor de interieurbouw, projectinrichting en meubelindustrie. Zowel voor renovatie- als nieuwbouwprojecten, tot de complete inrichting van hotelkamers en kantoren.

Energiezuinige lampen en machines

In de verduurzamingsplannen van Marc stond led verlichting hoog op het prioriteitenlijstje. ‘Los van dat het behoorlijk wat bespaart, het geeft ook prettig licht en daar zijn we heel blij mee. We kiezen ook voor energiezuinigere machines wanneer die aan vervanging toe zijn. In de grote hal staat een aantal machines van bijna 30 jaar oud. Wij streven altijd naar technologische vooruitgang om bij te blijven of voorop te lopen. Inmiddels zijn er nieuwere machines met betere techniek die deze oude gaan vervangen en daarmee besparen we ook nog energie.’

Van het gas af

Momenteel wordt er beneden verbouwd en neemt Marc meteen de maatregelen om daar van het gas af te gaan met een warmtepomp. Samen met de pandeigenaar wordt momenteel gekeken naar alles waar nu nog met gas wordt verwarmd om een andere oplossing te zoeken. Het hele pand is al goed geïsoleerd en er worden elektrische auto’s gebruikt om naar klantafspraken te gaan.

Perslucht

Flens maakt gebruik van perslucht om motoren, machines en gereedschappen aan te drijven. In de bedrijfshal wordt regelmatig gecontroleerd op persluchtlekken en deze worden onmiddellijk gerepareerd. Een lek in het luchtcircuit kost veel geld doordat er energie ontsnapt. Het bedrijf maakt dankbaar gebruik van de tips en trucs van de brancheorganisatie om de lekken op te sporen.

Energiebesparingsplicht

In oktober is Flens bezocht in het kader van de energiebesparingsplicht. Marc vindt dat de EML lijsten dienen als extra check om er zeker van te zijn dat u niks over het hoofd ziet. Daarnaast vindt hij het goed dat de overheid deze opstelt om te zorgen dat ondernemers daadwerkelijk energiebesparende maatregelen treffen.

Luchtretoursystemen

In de bedrijfshal wordt veel lucht afgezogen om het overtollige stof af te voeren. Dit betekent dat er ook warme lucht wordt afgezogen. Flens heeft daarvoor al ruim 20 jaar een luchtretoursysteem waarmee die warme lucht weer schoon terugkomt in de ruimte.

Zonnepanelen

In een eerder interview spraken we VHC Jongens over onder andere zonnepanelen. Deze zonnepanelen van VHC liggen op het dak van Flens en hier wordt ook gebruik van gemaakt. ‘Het is prachtig dat VHC Jongens hierin heeft geïnvesteerd en ook het belang ziet om ons hierin te faciliteren’. Flens gebruikt ongeveer 40 procent van alle energie die wordt opgewekt, totaal zo’n 650.000 kilowatt per jaar, om de fabriek aan te drijven.

Energieopslag

Het verouderde elektriciteitsnetwerk is een groot probleem. Dat staat niet toe om energie terug te leveren naar het net en dat moet dus meteen gebruikt worden. De volgende stap is dus een manier te bedenken om de energie op te slaan. Het is lastig om daarin nu voorop te lopen omdat dit met enorme investeringen gepaard gaat. ‘Ik kan alleen maar de wens uitspreken dat energieopslag ook mogelijk wordt voor een bedrijf van onze omvang. ’

Circulariteit

Circulariteit speelt een grote rol binnen het bedrijf omdat weggooien van goede bruikbare materialen erg pijnlijk is. Om hierop in te spelen heeft Marc met een vaste klant afgesproken hier verandering in te brengen. Er zijn namelijk al veel initiatieven om afval uiteindelijk te bestempelen als grondstof. ‘Mooi gezegd, we

oogsten de grondstof weer na alle jaren van gebruik’. Al het afval dat redelijkerwijs nog gebruikt kan worden, in de beginfase of na 10 jaar van gebruik, wordt verzameld en gaat terug naar de klant. Op die manier blijft de klant eigenaar van de materialen die er ingekocht worden. Die klant is vervolgens een systeem aan het ontwikkelen om dat intern in te nemen en extern weer aan te kunnen bieden voor hergebruik. ‘Mensen/klanten willen eigenaar blijven van de grondstof en daar gaan we ook steeds meer naartoe’.

Het moet nog blijken of dit een houdbaar principe is en of het iets oplevert. Tot een half jaar terug ging al het houtafval naar de biomassa. Nu is een extra container neergezet zodat berkenmultiplex en spaanplaat (a-hout) gescheiden wordt van de rest. De ‘rest’ wordt nog steeds voor biomassa gebruikt. Dat a-hout maakt ongeveer de helft uit van het afval waar dus een tweede leven aan wordt gegeven. ‘Ons doel is om uiteindelijk 100 procent van ons afval te hergebruiken als grondstof zodat daarvoor geen bomen meer gekapt worden. Los van alle energiebesparende maatregelen vind ik dit wel een heel mooi voorbeeld van wat straks normaal is’.

Besluitproces duurzame maatregelen

Het besluit om duurzame maatregelen uit te voeren heeft zowel te maken met de kosten als het mee willen gaan met de transitie zegt Marc. ‘We willen een bijdrage leveren aan de omgeving waarin we gevestigd zijn en daar het beste doen wat mogelijk is. We zijn zowel technisch als duurzaam vooruitstrevend. Zo geven de led lampen prettig licht en het luchtretoursysteem geeft warmte en comfort. Dat is weer een stukje besparing dus het levert ook nog geld op’.

Voorloper duurzaamheid

‘Ik zal ons niet direct bestempelen als voorloper maar we zitten wel kort op de ontwikkelingen’. Marc geeft aan dat er aantal bedrijven vooruit gesprint is en dat zij in de groep daarachter zitten.

Regionaal opwek met andere bedrijven

Door de zonnepanelen die VHC bij Flens op het dak heeft gelegd wordt er in zekere zin al gezamenlijk opgewekt. Marc heeft ook nog een ander idee om gezamenlijk op te wekken. Zo ziet hij de Ambacht als een groep en die groep heeft een opbrengst en verbruik. Als we dat nou met elkaar koppelen, dus we

wekken net zoveel op als we verbruiken, dan kunnen we dat met elkaar uitruilen. Zo zijn we samen C02 neutraal. Stel dat we nog een tekort van 100.000 kilowatt hebben. Dan kijken we wie er nog een stuk dak over heeft. Omdat niet iedereen de ruimte heeft om te investeren in zonnepanelen zouden we het kunnen vormgeven in een coöperatie. Uitruilen om gezamenlijk onafhankelijk te worden. Daarnaast moeten we nadenken over opslag van energie om het netwerk te ontlasten. De beschikbare techniek staat nog in de kinderschoenen, maar het kan een deel van de oplossing zijn.

Voorzitter CBO

Marc Flens is al 5 jaar voorzitter van de Contactgroep Bedrijven Oostzaan (CBO). Op deze manier probeert hij de belangen van alle ondernemers in Oostzaan te behartigen. Als er ontwikkelingen zijn die ondernemers aangaan, gaat CBO is gesprek met de betrokken partijen en instanties.

Tips voor andere ondernemers

Marc geeft ook nog een aantal tips mee voor ondernemers:

- Gebruik de kennis van de mensen om u heen zoals een vaste installateur, collega ondernemers of energieleverancier. ‘U komt het overal tegen maar u moet er wel voor openstaan. Dan komt u ook achter dingen die u zelf nooit zou hebben bedacht’.
- Word nu wakker. ‘Ik kan me ook niet voorstellen dat veel ondernemers er niet aan gedacht hebben. De prijs die we nu betalen is zoveel anders dat elke ondernemer daarmee is wakker geschud. Als u nog niet wakker bent, word dan nu wakker! Het loont nog sneller om nu te gaan veranderen’.
- Gebruik de energiebesparende maatregelen als hulpmiddel als je door de bomen het bos niet meer ziet. Let wel dat dit een verplichting is waar u aan moet voldoen boven een bepaald verbruik.

Beets BV Wijdewormer * Mary en Aldo Beets

Mary en Aldo Beets over Beets BV in Wijdewormer

Deze keer vertellen ‘Wijdewormernaars’ broer en zus Aldo en Mary over Beets BV. Het transportbedrijf, gevestigd in de Wijdewormer, dat opa in 1935 begon. Hij zag een kans om met een vrachtwagen hooi, stro en melk van boerderij naar boerderij te vervoeren. Na de oorlog is het bedrijf gegroeid en hebben de ouders van Aldo en Mary het bedrijf overgenomen.

Sinds 2008 is het bedrijf in handen van Aldo en Mary en werken er in totaal 35 mensen, zowel op kantoor als in het vervoer of als monteur voor het onderhoud van de wagens. Het bedrijf vervoert vooral droge poeders door Europa. Bij droge poeders kun je denken aan kleipoeder of cement maar ook aan talkpoeder. Alle klanten zijn afkomstig uit Nederland en hebben locaties en klanten in Europa waar naartoe getransporteerd wordt. Vanuit die locaties in Europa worden er ook vaak retourladingen mee terug genomen.

Verlichting

Alle panden op het terrein hebben isolerende daken en waar de lampen aan vervanging toe waren is led verlichting aangebracht. Toen er nieuwe loodsen werden bijgebouwd zijn deze meteen voorzien van energiebesparende verlichting met bewegingssensor. ‘Die oude gasontladingslampen waren niet eens toe aan vernieuwing, maar led verdien je uiteindelijk ook terug en als je het binnen vijf jaar kan terugverdienen ben je dat ook verplicht vanuit de EML’. EML staat voor Erkende Maatregelenlijsten energiebesparing.

Verwarmen

Er wordt nog wel gebruik gemaakt van een kleine hoeveelheid gas om het kantoor en de garage te verwarmen. De opslagloodsen zijn niet verwarmd. Een oude kachel in de garage is teruggeschroefd in het watt percentage, zodat deze zuiniger werkt en weer voldoet aan de omgevingsvergunning.

Circulair

Beets BV produceert verschillende afvalstromen die elk apart worden ingezameld. Dit afval wordt door andere partijen ingenomen die het vervolgens hergebruiken. Zo worden gebruikte lege big bags, die worden gebruikt voor bulk transport van producten, ingezameld in containers van Kras Volendam.

Oude pallets worden afgevoerd in ruil voor een bedrag. Als de pallets heel zijn, gaan ze naar een handelaar en anders worden ze opgehaald door een bedrijf dat ze versnippert en er pellets van maakt voor bijvoorbeeld kachels. Oud papier wordt ingezameld en opgehaald door de plaatselijke sportverenigingen.

‘Als je goed kijkt heb je dus eigenlijk heel weinig afval. Alleen een beetje kantine- en kantoorafval. We zijn dus best circulair. Afval uit de werkplaats, zoals olie en banden worden ook weer ingenomen en daar krijgen we geld voor, dus dan

investeren we ook graag om al die verschillende stromen netjes in te zamelen’.

Laatste verduurzamingsstap - transport

Beets BV heeft al vele stappen gezet om te verduurzamen maar de kernactiviteit van het bedrijf, het transport, is vooralsnog lastig te verduurzamen. Het bedrijf houdt zich bezig met internationaal vervoer en voor de lange afstanden is de accucapaciteit niet toereikend. Bovendien hebben de trekkers en opleggers die gebruikt worden weinig plaats voor een groot accupakket. Bij regionaal vervoer is elektrisch rijden makkelijker in te voeren. Dit wordt ook de nieuwe norm in steden.

De vrachtwagens waarmee we rijden zijn allemaal voorzien van een Euro 6 kenmerk. Dit is de nieuwste Europese milieunorm. ’Het is niet dat we niet voor openstaan voor de overstap naar elektrisch, het is bedrijfstechnisch gewoon nog niet haalbaar. Als we daar naartoe gaan wordt het natuurlijk helemaal interessant om zonnestroom op te slaan in accu’s of vervoer direct te koppelen aan de zonnepanelen’.

Recent zijn er wel twee nieuwe elektrische heftrucks aangeschaft. ‘Als je dan toch moet vernieuwen, dan meteen elektrisch, want uiteindelijk ga je daar toch naartoe’. Bij vervanging zullen langzaam de andere heftrucks ook worden vervangen door elektrische.

Zonnepanelen

Sinds 2018/19 liggen er bijna 7000 zonnepanelen op de daken. Hiermee wordt maximaal stroom terug geleverd aan het net.

De reden om zoveel zonnepanelen te installeren is dat iemand interesse had om het dak te huren om er panelen neer te leggen. Dat zette Aldo en Mary aan het

denken. ‘Misschien kunnen we dat beter zelf financieren, zonder tussenpersoon. Die meneer wil er niet zomaar zo’n mooi bedrag voor betalen’. Daardoor zagen ze zelf de potentie van de lege daken en hebben ze onderzocht wat zonnepanelen hen zouden opleveren.

Beets BV levert maximaal stroom terug aan het net en is daarmee energieleverancier geworden. De stroom wordt verkocht aan de energiemaatschappij die ook de stroom aan het bedrijf levert. Het eigen stroomverbruik loopt niet via de meter van de opgewekte zonne-energie. Dat zou te veel moeite zijn ten opzichte van het relatief lage stroomverbruik.

Het elektriciteitsnet was in die tijd geschikt om al die terug geleverde energie aan te kunnen. Zou er nu nog een bedrijf in de buurt zoveel stroom terug willen leveren, dan moet Liander nee verkopen omdat er niet nog meer stroom door de kabels kan.

‘De zonnepanelen hebben uiteindelijk een positief effect op de uitstraling van je bedrijf’. Ze genereren stroom voor zo’n 700 huishouders, ongeveer het aantal huishoudens in de Wijdewormer.

Twee daken waren niet sterk genoeg voor de panelen en zijn daarom verzwaard met staanders en balken. Van een ander dak zijn direct de dakpanelen vernieuwd, want die waren aan vervanging toe. De zonnepanelen blijven 20 tot 30 jaar op het dak liggen. Daarvoor is dus een stabiel en duurzaam dak nodig.

Eén loods kon qua gewicht maar de helft van de panelen aan en daar heeft Beets creatief op ingespeeld door de bedrijfsnaam met zonnepanelen op beide kanten van het dak te schrijven.

Er is een onderhoudscontract afgesloten bij een installateur die de panelen elk half jaar checkt. Schoonmaak zit ook bij het contract in en meldingen van panelen

die stuk zijn komen ook bij het bedrijf binnen.

Verzekeringstechnisch was Beets BV al scope 8 (arbeidsveiligheid) en 10 (brandveiligheid) gekeurd. Beide scopes zorgen voor een veiligere werkomgeving voor medewerkers en klanten. Er wordt in totaal twee megawatt opgewekt door de panelen, ofwel tweeduizend kilowatt. Voor de panelen is gebruik gemaakt van de SDE subsidie, een Groen Lening van de RABO bank en eigen investering.

Beslismoment verduurzaming

'De interesse voor het huren ons dak voor panelen heeft ons wel getriggerd om uiteindelijk zelf de panelen te installeren'. De led verlichting werd gemotiveerd door de verlaging van kosten maar ook door de EML verplichting. Afval scheiden deed Beets altijd al, omdat het geld opleverde en daarom een logische keuze was. In 2007 had Beets economisch een lastig jaar. Er is toen in de bedrijfsvoering gekeken waar nog bespaard of verdiend kon worden. 'We verduurzamen graag maar uiteraard moet het zakelijk ook interessant zijn'.

Profijt

Vanzelfsprekend profiteert Beets financieel van de uitgevoerde maatregelen en ook het imago is verbeterd door de zonnepanelen. Aldo geeft aan dat de transportsector met betrekking tot duurzaamheid doorgaans erg negatief wordt beoordeeld, maar met de zonnepanelen is dat imago voor Beets toch verbeterd. 'En daarbij voelde het ook wel als compensatie omdat we nog niet kunnen overstappen naar volledig elektrisch vervoer of vervoer op waterstof'. Ook vanuit de gemeenschap in Wijdewormer heeft Beets veel positieve reacties ontvangen.

Voorloper op gebied van duurzaamheid

Op het gebied van opwekking van duurzame energie voelt Beets zich wel een voorloper in Wormerland, omdat er weinig andere bedrijven zijn met grote aantallen zonnepanelen op het dak.

Tips voor andere ondernemers

Aldo en Mary geven ook nog een aantal tips mee voor andere ondernemers

- Laat uitrekenen waar je kunt besparen en verdienen. Ga dus eerst in gesprek met een partij die er verstand van heeft zodat je weet waar je aan begint.

- Stap over op led verlichting, dat is een relatief makkelijke aanpassing.
- En probeer afval te scheiden waar het kan.

Van de Velde Packaging Remmert Dekker in Wormer * Tjarda Grimbergen en Louis Koene

Tjarda Grimbergen en Louis Koene over Van de Velde Packaging Remmert Dekker in Wormer

Voor dit artikel brachten we een bezoek aan Van de Velde Packaging Remmert Dekker. Het bedrijf, met 80 medewerkers, bestaat inmiddels (2023) 127 jaar. Het is van origine een familiebedrijf, gespecialiseerd in vouwkartonnage. Sinds 2021 is Remmert Dekker onderdeel van het Belgische verpakkingsbedrijf Van de Velde Packaging Group.

Voorheen werden er vooral gebaksdozen geproduceerd. Tegenwoordig is er een breed assortiment aan verpakkingen voor food, non-food, luxe verpakkingen en meer. Er worden zo'n 3,5 tot 4 miljoen verpakkingen per week gemaakt.

Grote gasbesparing

Sinds het begin van de jaren '70 is het bedrijf gevestigd in Wormer. In 2003 is het pand herbouwd na de brand. Voor verwarming en koeling is toen een aardwarmteverbinding gemaakt op 300 meter diepte en is het pand van het gas afgesloten. Een bedrijf met een oppervlakte van 10.000 m2 dat zonder gasaansluiting gebruik maakte van aardwarmte was in die tijd uniek.

Het gehele bedrijf, waaronder het kantoor en de productiehal, wordt verwarmd en gekoeld met een warmtepomp. Daarnaast is de beglazing voorzien van filters waardoor er geen warmte binnenkomt of ontsnapt. De restwarmte van het restkarton afvoersysteem wordt ook duurzaam ingezet door deze als het koud is weer voor verwarming van het pand te gebruiken. Met timers worden warmte en koeling zo efficiënt mogelijk ingeregeld.

Zonnepanelen

In 2012 is het dak bedekt met 450 zonnepanelen. Dat was voor die tijd een vooruitstrevende keuze, waarbij gebruik gemaakt is van een subsidie. De terugverdientijd was erg lang en er werd een vergoeding op basis van bruto opbrengst gegeven. In totaal is 25 procent van de totale investering vergoed. De zonnepanelen zijn relatief vlak op het dak geplaatst in verband met een beperkte draagkracht. Door de vlakke plaatsing kan er minder wind onder komen en liggen de panelen steviger. De panelen wekken per jaar 80 mega watt op.

Het bedrijf staat nu voor de afweging de panelen te vervangen voor nieuwe panelen of de oude panelen te verplaatsen en aanvullen met nieuwe panelen. Echter zijn er tegenwoordig meer obstakels in het proces naar zonnepanelen dan voorheen. De verzekering stelt eisen met betrekking tot arbeids- en brandveiligheid.

Van de Velde Packaging Remmert Dekker heeft alle opgewekte stroom van de zonnepanelen nodig voor het pand en het productieproces. Met vernieuwing van de panelen kan er meer opgewekt worden maar nog niet genoeg om in de totale stroombehoefte te voorzien. Daarvoor is er te weinig ruimte op het dak en er zijn veel grote stroomverbruikers in het pand, zoals de warmtepomp en de machines. De bedrijfsauto’s rijden sinds een aantal jaren allemaal elektrisch. De auto’s

worden met zelf opgewekte zonnestroom bij het pand geladen. Om duurzaam vervoer en beweging te stimuleren zijn er ook laadpunten in de fietsenhokken voor de medewerkers met een eigen elektrische fiets.

Verlichting

Dit jaar is een groot deel van de toch al duurzame tl-verlichting vervangen door led lampen en voorzien van bewegingssensoren. Volgend jaar wordt de resterende verlichting vervangen door led.

Machines en certificering

Bij vervanging van onderdelen van de machines of vervoer in de fabriek wordt altijd gekozen voor een nieuwere, zuinigere en waar mogelijk elektrische variant. Het bedrijf werkt milieuvriendelijk en kiest daarom voor een IPA-vrij (Isopropylalcohol)[1)] drukproces met milieuvriendelijke, natuurlijke oliën[2)] voor de inkten, lakken en lijmen.

Voedselveiligheid is belangrijk en het bedrijf voldoet aan de eisen van het BRC (British Retail Consortium). Met een BRC keurmerk heb je een internationaal certificaat voor voedselveiligheid dat in de toeleveringsketen in de voedingsmiddelen industrie wordt geaccepteerd.

Van de Velde Packaging Remmert Dekker voldoet met ISO 9001 en 14001 aan belangrijke standaarden voor managementsystemen. ISO 9001 is de norm waaraan het kwaliteitsmanagementsysteem moet voldoen. ISO 14001 stelt eisen aan het milieumanagementsysteem.

Het karton heeft ook duurzaamheidscertificeringen m.b.t. bosbouw zoals FSC en PEFC. Dit zijn de twee bekendste keurmerken op het gebied van hout. Hout dat is voorzien van een FSC- of PEFC-keurmerk garandeert dat het afkomstig is uit een

duurzaam beheerd bos. Die certificeringen heeft Van de Velde Packaging Remmert Dekker al een aantal jaren.

[1] IPA is een vluchtige giftige stof schadelijk voor mens en milieu

[2] Natuurlijke oliën i.p.v. minerale oliën

Afvalverwerking

Het afvalkarton dat vrijkomt bij de stanserij of bij het inpakken wordt allemaal gesorteerd en heel of gesnipperd afgevoerd en gerecycled. Tjarda en Louis zien dat klanten steeds vaker kiezen voor duurzamer karton. Dat duurzame karton is voornamelijk afkomstig uit Scandinavië waar een uitgebreid programma is voor duurzame bosbouw, waar voor elke gekapte boom meer nieuwe bomen worden terug geplant. Alle andere afvalstoffen die vrijkomen worden ook gerecycled.

Potentie nog verder verduurzamen

’De zonnepanelen zouden we nog kunnen aanvullen of vernieuwen. Daarnaast wordt er plastic verbruikt bij het wikkelen van pallets’. Daar zou volgens Louis misschien een oplossing voor gevonden moeten worden.

Duurzaamheid is een vast onderdeel geworden van de bedrijfsvoering. Het staat jaarlijks op de agenda tijdens de evaluatie, maar ook op andere momenten wordt hierover gesproken. ’We proberen bij te blijven met alle nieuwe ontwikkelingen, maar hebben op het moment geen enorme waslijst met to do’s omdat er al veel gebeurt’.

Van de Velde Packaging Remmert Dekker duurzaamheid steeds meer geïntegreerd is in het bedrijfsproces. ’In de grafische industrie liepen wij sowieso voorop wat dat betreft en je merkt wel steeds meer beweging, ook breder in de branche. Deels noodgedwongen door de wetgeving, dat is natuurlijk van grote invloed’.

Transport

Transport van de producten wordt uitbesteed aan een externe partij. Die leverancier toetst het bedrijf standaard ook op duurzaamheid. Zo rijdt de grootste transporteur veel met elektrische vrachtwagens.

Besluit om te verduurzamen

De reden om te verduurzamen komt vanuit de eigen wil en motivatie om een duurzaam bedrijf te zijn. Van de Velde Packaging Remmert Dekker wil toekomstbestendig zijn voor de wereld. ‘Iedereen heeft een verantwoordelijkheid voor de planeet waar we met elkaar op leven. Hoe wij daaraan bij kunnen dragen zit in het DNA van het bedrijf’. Onder de werknemers leeft duurzaamheid ook enorm en medewerkers helpen elkaar hierbij.

Energiebesparingsplicht een stimulans?

‘Het houdt je wel alert en we denken dat het positief werkt. Het dwingt ons om samen te kijken wat er nog gedaan kan worden. Daarnaast sta je als bedrijf stil bij de mogelijkheden en ga je op onderzoek uit’. Tjarda vindt het goed om op die manier bij te blijven en de investeringen die daarbij horen (kostentechnisch) beheersbaar en haalbaar te houden. Het helpt als je een duidelijk meerjarenplan opstelt zodat je niet alle investeringen binnen een jaar hoeft te doen.

Profijt van de maatregelen

Het bedrijf kan zich profileren als duurzame drukkerij en dat voelt goed. ’De ontwikkeling van een product dat normaal altijd van plastic was en nu van karton is ook iets waar onze klanten zich mee kunnen profileren. Dat eisen zij ook van ons als leverancier. Zo was het een uitdaging voor ons om een verpakking te ontwikkelen zoals een patatbakje zonder plastic coating met scheidingswand voor saus van karton dat ook nog makkelijk stapelbaar is in de winkel’.

Naast het duurzaam profileren naar klanten is het ook positief voor de medewerkers om te kunnen zeggen dat ze voor een duurzame werkgever werken. ‘In de hele breedte leeft het en het wordt ook steeds meer geëist, gevraagd en gewenst’.

Tips voor andere ondernemers

- Kijk waar de energieslurpers zitten. Breng die eerst in kaart en start daarmee, want dat is je grootste winst.
- Maak het een vast item op je agenda, in het beleid en de doelstellingen. Niet alleen voor de lange termijn maar ook voor de korte termijn.
- Maak keuzes en lees je in. Probeer helder te krijgen wat het inhoudt voor jouw bedrijf. Waar wil je staan als ondernemer? Wat vind je belangrijk en wat

wil je uitstralen? En wat moet er qua regelgeving? Op basis daarvan bepaal je je doelstellingen en betrek je het financiële plaatje erbij. Maak een meerjarenplan voor de investeringen je kan doen.
- Zorg dat het leeft binnen de organisatie.
- Betrek de mensen erbij zodat je draagvlak krijgt voor het thema.
- De ene investering levert meer op dan de andere. Start met investeringen die het meest en het snelst wat opleveren.
- Doe het in stappen. Ga niet meteen het hele gebouw van led verlichting voorzien, dan kijk je tegen enorme investeringen op. Wij hebben het in drie stukken geknipt.

A-Booth Oostzaan * Chris van Dam

Chris van Dam over A-Booth Oostzaan

Voor A-Booth, een toonaangevend standbouwbedrijf, is duurzaamheid geen tijdelijke hype of verplichting, maar een diepgewortelde kernwaarde die het bedrijf en de bedrijfsprocessen doordrenkt. Als CEO van A-Booth, deelt Chris van Dam zijn inzichten hoe duurzaamheid gunstig is voor de planeet en de branche,

maar ook voor het bedrijf zelf.

A-Booth heeft zo’n 60 mensen in dienst en werkt voornamelijk op grote congres- en beurslocaties in Nederland en Europa zoals de RAI en de Jaarbeurs. De opdrachtgevers van A-Booth reizen rond met hun evenementen waarvoor A-Booth de standbouw, de wanden, bergingen en soms het hele beursconcept verzorgt. ‘Dat leveren wij uit voorraad. Voor meubels, verlichting en vloerbedekking hebben wij partners. Wij ontzorgen de beursorganisator.’

Het bedrijf heeft twee locaties. Het hoofdkantoor is sinds 2011 in Oostzaan en op 1 juli van dit jaar is daar de locatie in Zaandam bijgekomen.

Waarom duurzaam?

‘Bewust duurzaam handelen is voor ons bedrijf altijd een prioriteit geweest.’ In een wereld waar duurzaamheid steeds belangrijker wordt, is A-Booth een bedrijf dat voorop loopt in de strijd om een groenere toekomst. Al meer dan 10 jaar geleden kozen zij voor een duurzame koers.

‘Toen wij hier 12 jaar geleden bouwden, besloten we geen aardgasaansluiting te nemen’. In plaats daarvan omarmden ze duurzaamheid door zonnepanelen en een warmtepomp te installeren en het pand grondig te isoleren. Deze vroege investeringen legden de basis voor een duurzame bedrijfsvoering.

Duurzaamheid is geen eenmalige inspanning, maar vergt voortdurende toewijding. Het bedrijf heeft dit principe geïntegreerd in alle aspecten van de bedrijfsvoering. Timers en led verlichting helpen energie te besparen en het milieu te ontzien.

Een cruciaal aspect van duurzaamheid is afvalminimalisatie. In plaats van houtbouw gebruikt dit bedrijf nu modulaire bouwsystemen, waarbij materialen

worden hergebruikt. Aluminium frames en andere onderdelen worden gereinigd en onderhouden, waardoor er minimaal afval ontstaat. Zelfs bedrukte doeken, een populair product in de standbouw, worden niet verspild, maar gerecycled tot kussenvulling.

‘De Jaarbeurs heeft de ambitie om de meest duurzame evenementenlocatie van Europa te worden en daarmee stellen zij eisen aan leveranciers. Wij willen daar niet in volgen maar voorop lopen. Als je daarin volgt loop je alsmaar achter de feiten aan’.

A-Booth streeft ernaar om de verwachtingen van klanten te overtreffen. In een branche waar duurzaamheid steeds belangrijker wordt, is dit bedrijf vastbesloten om voorop te lopen en een toonaangevende rol te spelen in de overgang naar een groenere toekomst.

’We hebben een 0-meting gedaan en ontwikkelden ons eigen duurzaamheidsbeleid’. Het bedrijf koos ervoor om niet alleen te certificeren volgens bestaande normen, maar begon met een nulmeting en ontwikkelde een eigen duurzaamheidsbeleid. Dit omvat niet alleen milieuaspecten, maar ook 'good governance' en sociale verantwoordelijkheid.

Het naleven van duurzaamheid brengt uitdagingen met zich mee, zoals extra werk bij het terugnemen van doeken op beurzen en het scheiden van afval. Maar het bedrijf heeft speciale systemen en het personeel is gemotiveerd om hieraan bij te dragen.

Naast de uitkomsten van de 0-meting kwamen er vanuit de energiebesparingsplicht nog extra verbeterpunten naar boven zoals een tijdslot op de perslucht, bewegingsmelders en automatische sluiting van roldeuren. ‘We hebben zelf een uitgebreid duurzaamheidsbeleid maar als er iemand langskomt die daarop extra aanvullingen heeft is dat uiteraard welkom’.

‘Wij geloven in gefaseerd werken en niet alles in één keer omgooien’. In een wereld waar duurzaamheid een cruciale rol speelt, is dit standbouwbedrijf een lichtend voorbeeld van een organisatie die niet alleen duurzaamheid omarmt, maar het in zijn DNA heeft verankerd.

Duurzaamheid in transport

Volgens Chris is transport de grootste uitdaging als het gaat om het duurzaamheidsaspect. 75 procent van de footprint van het bedrijf wordt veroorzaakt door transport.

‘We hebben diverse initiatieven genomen. Alles wat we nu aan transport bijkopen voor onze medewerkers, bestelbussen en andere wagens wordt elektrisch. We hebben een plan om binnen een aantal jaar het eigen vervoer volledig te elektrificeren’.

Onlangs is er een pilot gedaan met elektrisch vrachttransport. ‘In Nederland werken wij met Vels Transport als partner. Zij investeren binnenkort in een elektrische truck. Nederland is een interessant land om te experimenteren met elektrisch vrachttransport. De relatief korte afstanden bieden daartoe veel kansen. Binnen Nederland kan alles, theoretisch, elektrisch. Maastricht is wel een uitdaging maar het grootste deel is voor ons toch Amsterdam en Utrecht’.

‘Internationaal is nog heel lastig. We kijken wel naar manieren hoe we dat kunnen beïnvloeden. We hebben bijvoorbeeld binnenkort beurzen in steden die dicht bij elkaar liggen. Dan zorgen we dat het materiaal direct wordt door getransporteerd en niet eerst terug naar Nederland en dan weer Europa in. Dat scheelt toch weer kilometers’.

Met de transportpartner heeft A-Booth een testrit gedaan. Die truck kan tussen de 350 en 450 kilometer rijden afhankelijk van de belading en het weer. In Oostzaan wordt een laadpunt gemaakt zodat de wagen tijdens het lossen en laden wordt opgeladen. En we hebben een efficiënte manier van beladen ontwikkeld waardoor we meer volume per vierkante meter kunnen laden.

Zonnepanelen

Dit jaar worden er op beide locaties gezamenlijk bijna 500 zonnepanelen gelegd zodat het bedrijf meer zelfvoorzienend wordt. Die extra zonnepanelen kunnen ook de voertuigen opladen. De extra zonnepanelen zijn in lijn met de ambities van A-Booth om de C02-uitstoot in 2026 met 50 procent en in 2030 met 100 procent naar beneden te brengen. In Oostzaan komen er 350 panelen bij. Vorig jaar is met het huidige aantal 36.000 kWh opgewekt. Deze opgewekte stroom voldeed nog niet geheel in de stroombehoefte omdat er ook steeds meer elektrisch vervoer bijkomt. Momenteel worden de mogelijkheden onderzocht om een batterij te plaatsen. A-Booth is grootverbruiker en kan daardoor niet salderen. ‘We hopen dat we zo efficiënt met het zelfopgewekte vermogen kunnen omgaan. Wat we aan elektriciteit van de energieleverancier afnemen is energie uit wind, dus daar hebben we ook geen C02 uitstoot meer van’.

Profijt van duurzaamheid?

A-Booth ervaart profijt van de maatregelen omdat het prettig voelt om op deze manier te werken. ‘Je weet dat je een kleinere footprint hebt dan wanneer je dit allemaal niet zou doen’. De klanten van A-Booth ervaren de verduurzamingsslag die het bedrijf heeft gemaakt ook als prettig omdat ze dat ook vragen van bedrijven waar ze mee samenwerken. ‘Doordat zowel wij als onze klanten/partners ermee bezig zijn kun je van elkaar leren en elkaar blijven stimuleren in deze omslag’.

Zien jullie jezelf als voorloper op het gebied van duurzaamheid?

‘Het zit niet per se in onze aard om op te scheppen over wat we allemaal hebben gedaan. Wij vinden de stappen die we zetten normaal en ook prettig om hiermee bezig te zijn. Het maakt ons bewuster, onafhankelijker en zelfstandiger’.

Tips voor ondernemers?

- De scan van milieubarometer
- heeft ons echt geholpen, het maakt heel concreet waar je het goed doet en waar minder.
- Ga niet zomaar certificeren. Het is heel erg de vraag of dat wat op jouw branche van toepassing is ook in de certificering zit. Certificeringen gaan vaak over het product, of over de keten of over het milieu. Het is zelden breed toepasbaar.

Wat is het belangrijkste dat ondernemers kunnen doen?

Chris is van mening dat de 0-meting die A-Booth heeft gedaan erg nuttig is om een start te maken met verduurzamen. ‘Het prettige van die 0-meting (in ons geval van DuOn-scan) is dat je op alle onderdelen concreet maakt waar je staat. Vervolgens maak je de keuze op welke onderdelen je wilt verduurzamen’. Je kan dan de keuze maken om te verduurzamen op de onderdelen waar je de grootste stappen mee kunt maken in gasbesparing of waar je op termijn het meeste financiële voordeel uithaalt. Zonder zo’n meting is het lastig om te bepalen waar je moet beginnen, aldus Chris.

Daarnaast geeft Chris aan dat het belangrijk is om gezamenlijk met partners op te trekken. ‘Het is een gezamenlijke missie en visie die je met elkaar voor ogen hebt en daarom extra belangrijk om samen op te trekken’.

Energiecoöperatie SAENZ Zaanstreek * Tom Grootjen

Tom Grootjen over energiecoöperatie SAENZ

Deze keer gaan we op bezoek bij energiecoöperatie SAENZ. SAENZ is actief in de Zaanstreek en komt voort uit de bedrijvenvereniging Noorderveld-Molletjesveer (BVNM) in Wormerveer.

Het interview vindt plaats bij een van de leden van SAENZ, aannemersbedrijf van der Gragt in Wormerveer. SAENZ heeft geen vast kantoor maar werkt vanuit huis of bij leden op locatie. “We zijn overal welkom”, zegt Tom. Van der Gragt heeft, net als vele andere leden, met hulp van SAENZ het hele dak vol gelegd met zonnepanelen. In totaal heeft SAENZ in samenwerking met haar leden vanaf 2016 tot nu de installatie van 25.000 panelen gerealiseerd.

Ontstaan van SAENZ en wat doet SAENZ

SAENZ is een energiecoöperatie van, voor en door bedrijven en heeft enkel bedrijfsmatige leden, geen particulieren.

In 2015 vond een aantal ondernemers binnen de bedrijvenvereniging dat naast mobiliteit en veiligheid het thema duurzaamheid extra aandacht verdiende. Tom was zelf actief binnen deze bedrijvenvereniging en bemerkte vanaf het begin het gevoel van urgentie en de motivatie bij ondernemers om hiermee verder te gaan.

Vanuit deze motivatie is SAENZopgezet, eerst als werkgroep en later als vereniging/coöperatie. In 2016 is SAENZ gestart met 20 bedrijven en nu zijn er rond de 100 leden. Ze maken geen verschil tussen grote of kleine bedrijven. Wel zijn alle bedrijven gevestigd op een bedrijventerrein.

Naast verschil in grootte is er ook verschil in de typen bedrijven. Zo is het bedrijf achter de Zaanse mayonaise aangesloten, een steenhouwerij en diverse aannemers en autobedrijven.

Collectieve stroom en lokale opwek

Er staan drie thema's centraal binnen de coöperatie: collectieve inkoop van elektra en gas, ontzorgen op duurzaamheidsvlak en het ontwikkelen van 'smart grids'.

Leden kunnen gebruik maken van groene stroom en gas die SAENZ collectief inkoopt. "Wij kopen gegarandeerd groene stroom in. Daar betalen de leden ook een opslag voor. Zo zijn we ons bewust dat we anders met de aarde om moeten gaan". Daarnaast ontzorgen we leden op het vlak van duurzaamheid. We ondersteunen bij het opwekken van lokale energie (zon of wind) en helpen laadpalen te realiseren.

Verder wordt gewerkt aan de koppeling van lokale opwek aan het verbruik. "Als je stroom overhebt en je buurman heeft het nodig, dan wil je dat lokaal aan elkaar koppelen". Zeker op een bedrijventerrein is dit haalbaar. Het grote voordeel voor SAENZ is dat zij oner hun leden draagvlak hebben om zo'n lokale energiegemeenschap op te zetten.

Smart grids

Twee jaar geleden heeft SAENZ universitaire studenten gevraagd naar de beste oplossing rond de energievoorziening. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat 'smart grids' de beste oplossing waren. Vervolgens is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden op het bedrijventerrein. Binnen dit onderzoek hebben alle leden actief meegewerkt, omdat zij onder andere de laadinfrastructuur en elektrisch vervoer willen uitbreiden. Eind maart wordt de uitkomst van dit onderzoek aan alle leden gepresenteerd. Daarna wil Tom met de juiste kennis en met alle betrokken experts echt doorpakken . De gemeente Zaanstad en de netbeheerder zijn ook betrokken in het proces. "Je moet al die partijen in een mand krijgen om zo'n onderzoek te laten slagen. Dat wij binnen SAENZ de binding met de leden al hebben is in ons voordeel. We kunnen er allemaal wel over blijven praten maar laten we nou gewoon eens proberen en testen of dingen goed gaan of niet. Er wordt heel veel gepraat maar weinig gedaan".

Volgens Tom is het belangrijkste dat bedrijven zelf de regie hebben . Uiteindelijk gaat het ze om de kosten en wat het oplevert. Dat moeten we niet uit het oog verliezen.

Een belangrijke uitdaging in dit proces is de stroomvoorziening. Het netwerk zal vernieuwd en versterkt moeten worden om meer aansluitingen te kunnen realiseren en daarmee een grotere afname van energie. Momenteel kan die uitbreiding niet plaatsvinden. Hierdoor stagneert de groei en worden de plannen van ondernemers om door te pakken noodgedwongen uitgesteld.

Wat vinden bedrijven nou echt lastig en waarvoor zoeken ze hulp bij jullie?

“Uiteindelijk is een ondernemer primair bezig met het bedrijf. Als verduurzaming niet je expertise is, danleg je dat het liefst neer bij een partij die je vertrouwt”. Onze leden hebben er vertrouwen in dat wij hen begeleiden om de doelen te realiseren. Naar aanleiding van de vraag van meerdere leden heeft Tom subsidies opgehaald bij de gemeente en de provincie voor zonnepanelen en laadpalen.

SAENZ ondersteunt en helpt bedrijven bij verduurzaming maar uiteindelijk is het de ondernemer die aan het roer zit en bepaalt bij wie hij/zijbijvoorbeeld zonnepanelen inkoopt. SAENZ kan wel een lijst van aanbieders in de regio delen waar ze goede ervaringen mee hebben, maar spreekt geen voorkeur uit. Hierdoor blijven leden 100%onafhankelijk. SAENZ kijkt mee met businesscases om samen met de ondernemer te bepalen welke opties het best haalbaar zijn. Daarnaast helpen ze ondernemers met een stappenplan, zodat ze niet vergeten om bijvoorbeeld de verzekeraar te benaderen en het netwerk te checken.

Werkgroep inkoop

Binnen SAENZ is een werkgroep inkoop die stroom en gas inkoopt voor één jaar. Binnen deze werkgroep richten de ondernemers zich op het juiste inkoopmoment en de selectievan de beste partij. “Die werkgroep inkoop is zich echt fundamenteel aan het oriënteren op de strategie voor de toekomst. De strategie is eigenlijk dat je toch wat onafhankelijker kan opereren. Je wil gewoon de extra stroom die je opwekt en zelf niet kan gebruiken aanbieden aan een buurman zonder dat dat te ingewikkeld wordt”.

Profijt van SAENZ

De leden ervaren het lidmaatschap van SAENZ als positief omdat ze weten dat SAENZ het beste met hen voorheeft en omdat het lokaal is, aldus Tom. “Wanneer een bedrijf zonnepanelen wil en eigen stroom wil opwekken zijn ze blij dat wij ze kunnen helpen. Dat is een toegevoegde waarde, het gevoel dat er iets wordt uitbesteed aan een partij waar je zelf deel van bent . Zo ervaren de leden dat en dan moet je ook wel het resultaat bieden dat ze verwachten’.

Daarnaast is er onder de leden een grote betrokkenheid en komen veel leden naar de ledenvergadering. Het thema ‘energiecoöperatie voor bedrijven op bedrijventerreinen’ is belangrijk en volgens Tom is dit de oplossing van een hoop van de problemen waar we tegenaan lopen bij verduurzaming.

Het belangrijkste dat ondernemers kunnen doen in het kader van verduurzaming is besparen. “Zorg er eerst voor dat je zoveel mogelijk energie bespaart en zorg dat je investeert in duurzame opwek. Ga van het gas af”.

Tip van Tom

“Probeer een collectief op te zetten en zoek elkaar op. Sommige dingen kunt je niet alleen en probeer niet zelf het wiel uit te vinden. Dat is zonde van de tijd want verduurzaming is een specialistisch vak”.

Trainingscomplex AZ Wijdewormer * Verduurzaming Sportaccommodaties

Voorbeeld van een verduurzaamde sportaccommodatie en informatie over de diverse subsidiemogelijkheden.

Deze keer gaan we het hebben over het verduurzamen van sportaccommodaties. Met als inspirerend voorbeeld het nieuwe trainingscomplex van AZ in Wijdewormer. Ook informeren we over verschillende subsidies en financiële regelingen om verduurzaming toegankelijker te maken.

EML controle bij AZ

In Wijdewormer is het trainingscomplex van de AZ-jeugdopleiding gevestigd. Het complex staat er sinds 2016 en voldoet dus aan relatief moderne standaarden. Energiebesparing leeft bij de club. Een voorbeeld hiervan is dat het licht pas aangaat als iemand de ruimte binnenkomt en het licht langzaam wordt gedimd als je stil blijft zitten. Daarnaast zijn het hele pand en de voetbalvelden voorzien van energiezuinige verlichting. Tijdens een eerdere controle is de EML doorgenomen. ‘’In de Erkende Maatregelenlijsten energiebesparing (EML) staan energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder. De EML bestaat uit 3 onderdelen: Gebouwen, Faciliteiten en Processen. Met de EML kan aan de energiebesparingsplicht worden voldaan.

Datalogger

Op jaarbasis wordt er 50.000 kubieke meter gas en 500.000 kilowattuur aan stroom verbruikt. Door het plaatsen van een datalogger wordt elk kwartier via sensoren bij de verwarmingsinstallaties gemeten wat de actuele temperatuur is. Uit deze metingen wordt vervolgens een rapport opgemaakt waaruit blijkt of de ketels het pand onnodig warm stoken. Verder werd tijdens de controle geadviseerd om energiebesparende software te plaatsen. Hiermee wordt geregistreerd of het energieverbruik hoger is dan wat er op basis van de buitentemperatuur en hoeveelheid aanwezige mensen verwacht mag worden. Deze software draagt bij aan lagere energiekosten en minder co2 uitstoot. Bovendien is deze tegenwoordig verplicht.

Warmtelekken beperken

Naar aanleiding van de controle is op plekken waar warmte ontsnapt geïsoleerd, zoals rondom de appendages, leidingen en bij de warmwater systemen. Door afdichting van deze warmtelekken is er minder energie nodig.

Zonnepanelen

Op het trainingscomplex liggen sinds 2016 in totaal 96 zonnepanelen, geïnstalleerd mede dankzij ’Sunprojects. De panelen zijn per stuk 125 Wp. In totaal is het opgesteld vermogen dus 12 kWp. Dit komt neer op 10.200 kWh per jaar (Uitgaande van het volgende rekenmodel: (Wp van het zonnepaneel) x (de instralingsfactor voor Nederland van gemiddeld 0,85) x (aantal zonnepanelen), is 125 * 0.85 * 96).

Wp staat voor 'Wattpiek', dit is het maximale elektrische vermogen dat een zonnepaneel kan leveren onder ideale omstandigheden. Dit betekent dat de ligging precies goed is en er veel constant zonlicht op het paneel schijnt.

Subsidies

Om sportaccommodaties te helpen en verder te stimuleren is er een aantal subsidies beschikbaar. Deze worden hieronder kort toegelicht. U kunt via de snelkoppeling doorklikken om hier meer over te lezen. Daarnaast zijn er initiatieven om sportclubs te ondersteunen zoals de Groene Club en Sport NL Groen en is er vanuit de gemeente Wormerland een lening beschikbaar.

Lening gemeente Wormerland verduurzamen sportaccommodaties

De lening is bestemd voor duurzaamheidsmaatregelen voor gebouw(en) of onroerend object dat benut wordt door verenigingen en stichtingen voor maatschappelijke activiteiten zonder winst-oogmerk op het gebied van educatie, sport, cultuur, godsdienst en/of levensbeschouwing en voorenergiecoöperaties in Wormerland.

Er is momenteel ruim 3 ton beschikbaar binnen deze lening. De lening kan worden gebruikt voor het uitvoeren van duurzaamheidsmaatregelen. Onder duurzame maatregelen vallen ook energiebesparende maatregelen. Er kan voor minimaal 5000 en maximaal 75.000 euro aangevraagd worden.

De lening kan onder andere voor onderstaande maatregelen aangevraagd worden: dak-, vloer- en spouwmuurisolatie, zonnepanelen, HR++ glas, zonneboiler, warmtepomp en led verlichting. Meer informatie en een link naar het aanvraagformulier vind je hier op onze website.

De Groene Club

Sportaccommodaties kunnen aanspraak maken op een energiescan via ‘De Groene Club’, een initiatief van de KNVB. De scan wordt uitgevoerd door Klimaatroute. De Groene Club is een onafhankelijke club die verenigingen helpt en ontzorgt in het verduurzamingstraject.

Onafhankelijke adviestool Sport NL Groen via NOC*NSF

Deze tool kan worden gebruikt om de mogelijkheden tot verduurzaming concreet in kaart te brengen. Naast duurzaamheidsadvies kunnen sportclubs ook informatie ophalen over subsidies en andere financieringsmogelijkheden en bekijken met welke partijen ze de maatregelen willen realiseren.

BOSA

De BOSA subsidie kan worden aangevraagd wanneer een sportaccommodatie energiebesparende maatregelen wil treffen. BOSA staat voor stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties. De regeling kan worden gebruikt door amateursportorganisaties zonder winstoogmerk. Wanneer er in energiebesparing, toegankelijkheid, circulariteit en klimaatadaptatie wordt geïnvesteerd krijgt de organisatie 10 procent aanvullende subsidie.

SDE++

Deze subsidie is speciaal bestemd voor accommodaties met een grootverbruikersaansluiting die zelf energie willen opwekken. Per vermeden ton co2 emissie wordt er subsidie toegewezen. Het is een enorm populaire subsidie waarbij elk jaar grote subsidiebedragen beschikbaar worden gesteld.

EIA

Deze energie-investeringsaftrek kan worden gebruikt door verenigingen of stichtingen met een winstoogmerk die energiebesparende maatregelen willen treffen. Er kan 45,5 procent van de investeringskosten worden afgetrokken van de winst naast de gebruikelijke afschrijving van de investering. Zo profiteert een vereniging of stichting direct van de energiebesparing.

MIA en Vamil

Om van fiscaal voordeel te profiteren door te investeren in energiebesparende maatregelen kunnen ondernemers gebruik maken van de milieu investeringsaftrek en de willekeurige afschrijving milieu-investeringen. ‘’Deze regelingen leveren u een liquiditeits- en rentevoordeel op. De MIA en Vamil zijn voor alle ondernemers die belastingplichtig zijn voor inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting. Ook stichtingen en verenigingen die belastingplichtig zijn voor vennootschapsbelasting kunnen van deze regelingen gebruik maken’’.

ISDE-subsidie

Jaarlijks wordt er een nieuw budget beschikbaar gesteld voor de ISDE-subsidie voor particulieren en zakelijke gebruikers. In 2023 is het zakelijke aandeel 30 miljoen. Hiervan kunnen tot eind 2023 kleine windturbines en zonnepanelen gesubsidieerd worden.

Stapelen van subsidies

In de voorwaarden van de subsidies staat aangegeven of deze gecombineerd kunnen worden met andere subsidies. In principe is het zo dat nationale en lokale subsidies altijd gestapeld mogen worden. Indien de subsidies beide van hetzelfde niveau zijn, is het belangrijk om de mogelijkheid tot stapelen te checken in de voorwaarden.